T.C.
DANIŞTAY
Beşinci Daire
Esas No : 1990/4497
Karar No : 1992/1517

Özeti : Uyuşmazlığa yol açan işlemin niteliği ile dayandığı nedenler ve 2577 sayılı Yasanın 12. maddesi karşısında davacıların miras bırakanların açmış olduğu iptal davasının, ortaya koyacağı hukuki sonuçlar nedeniyle, yalnızca öleni ilgilendirdiğinden sözedilemeyeceği dolayısıyla mirascıların iptal davasını takip hakkı bulunduğu hk.

Kararın Düzeltilmesini İsteyen Taraflar : .....

Diğer Taraf : İçişleri Bakanlığı

İsteğin Özeti : Ankara 3. İdare Mahkemesinin 13.3.1989 günlü, E: 1986/353, K: 1989/538 sayılı kararının onanması yolunda Danıştay 5. Dairesince verilen 17.5.1990 günlü, E: 1989/2556, K: 1990/1106 sayılı kararın dilekçede yazılı nedenlerle düzeltilmesi isteğinden ibarettir.

Savunmanın Özeti : Düzeltmesi istenilen kararın usul ve yasaya uygun olduğu, istemin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mahmut Doğan

Danıştay Savcısı : Nevin Gönenç

Scanned by CamScanner

Düşüncesi : Karar düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

Davacıların murisi olan ve Ankara Emniyet Müdürlüğünde komiser olarak çalışmakta iken sıkıyönetim komutanının istemi üzerine 26.4.1983 tarihinde görevine son verilen ..... sıkıyönetimin kalkmasından sonra görevine iade edilmesi için yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle dava açmış; ancak dava devam ederken 17.11.1988 tarihinde ölmesi üzerine mirascıları davayı takip edeceklerini dilekçeyle mahkemeye bildirmişlerdir.

Ankara 3. İdare Mahkemesince verilen 13.3.1989 günlü, E: 1986/353, K: 1989/538 sayılı kararla dava konusu işlemin iptalinin sadece ölen ilgilendirmesi nedeniyle mirascılarının bu davayı takip hakları bulunmadığı, mirascıları maddi haklar ilgilendirdiğinden adı geçenlerin özlük ve emeklilik hakları yönünden dava açma hakları bulunduğu, bu isteğin de ancak ayrıca açılacak bir tazminat davasında incelenebileceği gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 26/2. maddesi uyarınca dilekçe iptal edilmiştir.

Davacıların temyiz başvurusu Danıştay 5. Dairesince verilen 17.5.1990 günlü, E: 1989/2556, K: 1990/1106 sayılı kararla reddedilerek idare mahkemesi kararı onanmıştır.

Davacılar, 2577 sayılı Yasanın 12. maddesinde; ilgililerin hakalarını ihlal eden bir idari işlem nedeniyle doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davasını birlikte veya daha önce iptal davası açarak bu kararın tebliğinden sonra tam yargı davası açabilecekleri hükmüne yer verildiğini, sıkıyönetim komutanının istemi üzerine görevine son verilen murislerinin göreve iade edilmemesine ilişkin işlemin iptali istemiyle önceden iptal davası açtığını bu davanın yalnızca murisi ilgilendirmeyeceğini; zira mirascılarının da dava sonucuyla ilgili maddi ve manevi çıkarlarının söz konusu olduğunu, bu nedenle görülmekte olan davada kendilerinin de takip haklarının bulunduğunu ileri sürmekte ve Dairemiz kararının düzeltilerek mahkeme kararının bozulmasını istemektedirler.

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen hususlar 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendine uygun görüldüğünden, Dairemizce verilmiş olan 17.5.1990 günlü, E: 1989/2556, K: 1990/1106 sayılı karar kaldırılarak uyuşmazlığın esası yeniden incelendi.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İptal ve Tam Yargı Davaları" başlığı taşıyan 12. maddesi, ilgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ve İdare ve Vergi Mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi, ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususlaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler..." hükmünü taşımakta;

Scanned by CamScanner

aynı yasanın "Tarafların Kişilik veya Niteliğinde Değişiklik" başlığını taşıyan 26. maddesinin 1. vc 2. fıkralarında da "Dava esnasında ölüm veya herhangi bir sebeple tarafların kişilik veya niteliğinde değişiklik olursa, davayı takip hakkı kendisine geçenin başvurmasına kadar; gerçek kişilerden olan tarafın ölümü halinde, idarenin mirascılar aleyhine takibi yenilemesine kadar dosyanın işlemden kaldırılmasına ilgili mahkemece karar verilir. Dört ay içinde yenileme dilekçesi verilmemiş ise, varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır.

Yalnız öleni ilgilendiren davalara ait dilekçeler iptal edilir" hükmüne yer verilmektedir.

Uyuşmazlığa yol açan işlemin niteliği ile dayandığı nedenler ve 2577 sayılı Yasanın 12. maddesi karşısında davacıların miras bırakanlarının (murislerinin) açmış olduğu iptal davasının, ortaya koyacağı hukuki sonuçlar nedeniyle, yalnızca öleni ilgilendirdiğinden sözedilemeyeceği açıktır. İptal davasına konu edilen idari işlem hakkında verilecek kararın, mirascıların yukarıda sözü edilen 12. madde uyarınca açabilecekleri tam yargı davasını esastan etkileyecek bir hukuksal değere sahip olduğu, dolayısıyla davacıların bu davayı takip etmekte maddi açıdan da yakın menfaat ilişkilerinin bulunduğu kuşkusuzdur. Her ne kadar sözü edilen madde hükmüne göre doğrudan doğruya tam yargı davası açılması olanak dahilinde ise de, ölen kişi sağlığında aynı madde uyarınca önce iptal davası açmış ve bu davanın karara bağlanması üzerine tam yargı davası açabilme hakkını saklı tutmuş olduğuna göre varislerinin davayı kaldığı noktadan takip haklarının bulunduğunu kabul etmek zorunludur. Belirtilen hukuksal nedenlerden dolayı, davayı takip hakkı kendilerine geçenlerin 17.1.1989 günlü başvuruları üzerine Mahkemece uyuşmazlığın esası hakkında bir karar verilmesi gerekirken 2577 sayılı Yasanın 26/2. maddesi dayanak alınmak suretiyle dilekçenin iptaline karar verilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davacıların temyiz isteminin kabulü Ankara 3. İdare Mahkemesinin 13.3.1989 günlü, E: 1986/353, K: 1989/538 sayılı kararının 2577 sayılı Yasanın 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin değişik 3. fıkrası uyarınca dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine 21.5.1992 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

———o———

Scanned by CamScanner